

Lantmannen

TIDSKRIFT FÖR LANTBRUKARE SEDAN 1890

TEMA Ägarskifte

- » Höga priser försvårar skiften
- » Rättvisa viktigare än pengar
- » Unga kusiner vill in i företaget

HON TAR GÄRNA NYA TAG

7
goda råd om
att leja eller äga
maskiner

EKONOMI

Så får du bra koll
på din likviditet

TEKNIK

Svensk innovation
minskar markpackning

FORSKNING

Genteknik mot
potatisbladmögel

EMMA TAR ÖVER

Det blir inte alltid som man tänkt sig. Syskonen Vidarsson skulle ta över och driva släktgården vidare. Ett år senare står det klart att Emma Vidarsson tar över ensam.

– Om fem år hoppas jag vara bekväm i min roll, att våra anställda trivs och att vi har påbörjat projekteringen eller bygget av en ny ladugård.

TEXT LENA KARLSSON FOTO OSKAR SJÖLANDER

Emma Vidarsson och hennes två syskon är femte generationen på gården. "Jag tror vi alla känner ett ansvar för att behålla den och driva den vidare på något sätt." I bakgrunden fadern Roland Vidarsson.

Numera har Roland Vidarsson börjat ta ett steg tillbaka men Emma uppskattar att han ännu är kvar i verksamheten och är ett stort stöd när hon nu börjar ta över driften.

Det har gått ett år sedan Lantmannen berättade om syskonen Vidarssons planer på att ta över föräldragården utanför västgötska Götene och driva den vidare. Planen det första året var att de tre – Emma, Hanna och Edvin – skulle hitta sina respektive roller på gården och forma en affärsplan.

Men nu, ett år senare, ser situationen helt annorlunda ut.

– Ja, det blev inte riktigt som vi tänkte. Men man måste vara öppen för att saker och ting kan förändras, säger Emma Vidarsson.

Edvin Vidarsson har valt att jobba vidare med båtexpeditioner i Svalbard och vid Grönland i det rederibolag som också finns i familjen men han kommer kanske att rycka in på gården ibland.

– I dag har vi två båtar som ligger

»Det blev inte riktigt som vi tänkte. Men man måste vara öppen för att saker och ting kan förändras.«

stilla på grund av pandemin, det är lite tungt mentalt när man inte vet hur morgondagen ser ut men vi är hoppfulla och jobbar för fullt med förberedelserna inför säsongen 2022, säger han.

Hanna Vidarsson fick möjlighet att börja jobba som församlingspedagog i Lidköping och kände att det var något hon ville testa.

KVAR ÄR EMMA VIDARSSON med en uttalad plan att ta över som femte generationen på gården. Under året

som gått har hon pluggat lantbruk vid Uddetorp, ekonomi, mjölkproduktion och växtodling, samt läst bokföring för att bli tryggare i sin roll.

– Även om jag är uppväxt här och har jobbat i lantbruket om somrarna så har jag också lärt mig mycket bara genom att vara hemma på gården. Och fått en förståelse för hur komplext det är. Men samtidigt gillar jag utmaningar.

Driften av gården ligger i ett bolag som är ett samarbete med grannen Mattias Nilsson och ägs av honom och

Att ansvara för medarbetare, rekrytera personal och sätta sig in i personal- och arbetsmiljöfrågor har varit nya erfarenheter för Emma Vidarsson.

Lantmannen nr 2 • 2021.

av syskonens föräldrar. Mamma Lena Hinders har under året gått i pension men hjälper till med semineringar och rådgivning.

– Det är en trygghet att veta att hon bara är ett samtal bort. Hon sitter ju på 40 års erfarenhet.

Pappa Roland Vidarsson jobbar än så länge kvar i bolaget men har börjat kliva tillbaka.

– Jag uppskattar det stöd han ger. Han är fruktansvärt kunnig och jag har mycket mer att lära, inte minst kring ekonomin.

NÄSTA STEG I PROCESSEN kring generationsskiftet blir att se över de ekonomiska aspekterna av ett övertagande, om hon ska köpa ut sina föräldrar.

– Det är många frågor om det som

Grannsjöns Lantbruk och Skattegården i Hangelösa

BELÄGET: Utanför Götene i Västergötland.

ÄGARE: Driftsbolaget Grannsjöns Lantbruk AB: Roland Vidarsson, Lena Hinders, Mattias Nilsson.

DRIFT: Ekologisk mjölkproduktion. Växtodling med vall, oljväxter och spannmål på cirka 550 hektar.

Emma om ägarskiftesprogrammet

VIDARSSONS har deltagit under ett år i ägarskiftesprogrammet under ledning av Erika Ekesbo Andrén. Programmet har fyra ledord: äga, driva, bo och relatera på gården.

”Programmet har varit bra även om andra deltagare kommit längre än vad vi gjort. Samtidigt var vi väldigt tidigt in i programmet i vår process. Programmets struktur har gett oss mycket men också diskussionerna och vi har fått verktyg för att fortsätta processen. När det gäller de fyra ledorden har vi börjat med driften och nästa steg blir ägandet. Sedan har vi inte bråttom utan tar stegen allt eftersom.”

I ekolantbrukets principförklaring står det bland annat att lantbruket så långt som det är möjligt ska arbeta inom slutna system och utnyttja lokala resurser. "Motivet var att produktionen inte skulle störa de naturliga ekosystemen mer än nödvändigt. Det är något som verkligen fastnat hos mig", säger Emma Vidarsson.

"I dagens debatt om klimatet känns det också bra att vara lantbrukare. Vi har ju fantastiska möjligheter att göra något handfast", säger Emma Vidarsson.

» måste diskuteras, företaget ska också värderas och ska det ges bort som gåva eller ska jag köpa? Alla måste få säga sitt och sedan ska det bli gjort på rätt sätt – det måste bli rättvist mot syskonen och ge mamma och pappa möjlighet till ett fortsatt bra liv. Det är verkligen en utmaning att hitta lösningar men vi har i alla fall satt bollen i rullning.

Lösningen ska också omfatta fortsatt samarbete och goda relationer med den externa parten, i det här fallet Mattias Nilsson. Det är ett samarbete som går tillbaka till början av 2000-talet.

– Hans erfarenhet är också en stor trygghet. Sedan måste vi naturligtvis kunna fungera tillsammans och vara överens om framtiden men det hoppas jag och tror jag löser sig.

PÅ GÅRDEN BEDRIVS mjölkproduktion med 110 kor och 110 i rekrytering men ladugården börjar bli gammal. Den

byggdes för lösdrift 1991 och byggdes om vid millennieskiftet när de första robotarna installerades. Robotarna byttes ut 2019 mot Lely A5.

– Egentligen borde vi ha byggt ny ladugård redan då men det var innan någon av oss barn var klara att flytta hem så det kändes väl inte rätt för dem att göra en sådan investering då när de inte visste hur framtiden skulle se ut. Vi börjar också generellt växa ur gården.

Traktorerna får inte längre plats i verkstaden, torken har för liten kapacitet och ny ladugård står högt upp på listan.

– Vi behöver fundera på framtiden. Om vi ska satsa så handlar det om en stor investering och det kräver eftertanke men är också en rolig utmaning. Men jag tycker nog inte att det finns någon annan väg fram.

Emma Vidarsson tror på en fortsatt framtid för ekologisk mjölkproduktion:

– Det känns väldigt rätt med eko-

Planering och nya rutiner i mjölkproduktionen är den nya vardagen för Emma Vidarsson med stöd av pappa Roland.

»Min största utmaning är att inte bli överväldigad, att lära mig leva med att det alltid finns något som behöver göras.«

mjölk, att vara en del i kretsloppet och inte parasitera på utan förvalta det vi har och lämna det vidare i ett bättre skick än det vi fick. Våra föräldrar lämnar efter sig ett underbart livsverk och nu vill jag göra mitt.

ATT SOM AUTOMATIONSINGENJÖR i industrin ta klivet in i mjölkladugården är inte något självklart. Men hon gillar tekniken och korna men skulle helst vilja slippa det sorgliga i att skicka dem till slakt.

Med sig från sitt tidigare yrkesliv har hon tagit tänk kring säkerhet och rutiner. Lantbruksarbete är inte sällan tungt och sliter på kroppen, risken att

råka ut för en olycka kan vara stor och i många fall är det ett ensamarbete.

– Jämfört med att jobb på kontor utsätter man sig ju för en risk bara genom att gå utanför dörren på gården. Men den som jobbat i 20 år känner till riskerna, det gör inte den som är ny.

Därför har hon prioriterat att sätta sig in i arbetsrätts- och arbetsmiljöfrågorna, göra riskanalyser och skriftliga rutiner för bland annat jobbet med korna.

– Det är en trygghet både för oss som jobbar i ladugården och för nya som kommer in till exempel under sommaren och minskar också risken för att vi till exempel skulle tappa i mjölk kvaliteten när personal börjar.

EMMA VIDARSSON SÄGER själv att året som gått varit betydelsefullt. Att hon utvecklats mycket, blivit bekväm i sin roll men också lärt sig att skynda långsamt.

– Att gå i ladugården fem dagar i veckan är dock för mycket rutin för mig. Jag behöver ett mer varierat jobb så det känns bra med ett litet större företag med mer personal och därför också möjligheten att varva med något annat. Men min största utmaning är att inte bli överväldigad, att lära mig leva med att det alltid finns något som behöver göras. Att förstå att det här är en livsstil men att också göra sig tid utanför gården och hitta den balansen.